

скої красно-пестрої молочної породи с помісячною градацією от розж-
дення до 18-місячного візраста.

Параметры, рост, телки, порода, экстерьер

**WEIGHT AND LINEAR PARAMETERS OF AN EXTERIOR
HEIFER THE UKRAINIAN RED-AND-WHITE DAIRY BREED.**

M.I. Bashchenko, L.M. Khmelnychy

*On the establishment of experimental data developed age parameters of
linear and body weight for heifer replacement the Ukrainian red-and-white
dairy breed with monthly gradation from newborn to 18-month's age.*

Growth, heifers, breed, exterior

УДК 636. 22/28.082

В.І. БЕЛОГУРОВА, І.О. ЛАДИШ, Д.М. ГРИЩЕНКОВ

Луганський національний аграрний університет

**ОЦІНКА ЧЕРВОНО-РЯБИХ ГОЛШТИНСЬКИХ
БУГАЇВ ЗА ЯКІСТЮ НАЩАДКІВ
ПРИ СХРЕЩУВАННІ З КОРОВАМИ
ЧЕРВОНОЇ СТЕПОВОЇ ПОРОДИ**

*Викладено результати оцінки бугаїв голштинської породи червоно-
рябої масті за якістю нащадків. Наведено дані, що свідчать про невід-
повідність оцінки за походженням та якістю нащадків. Зроблено виснов-
ки про необхідність проведення такої оцінки, особливо при використанні
порід зарубіжної селекції.*

**Червоно-рябі голштини, червона степова порода, молочна продук-
тивність, якість нащадків, категорія поліпшувача**

Сучасні методи селекції великої рогатої худоби ґрунтуються на одержанні максимально точної оцінки генотипу тварин, норми його реакції на навколишнє середовище, високому рівні відбору плідників та інтенсивному їхньому використанні. Пра-

© В.І. Белогурова, І.О. Ладиш, Д.М. Грищенко, 2005

Розведення і генетика тварин. 2005. Вип 39.

вильним відбором бугаїв досягається 61% успіху селекційного прогресу стада і лише 39% — відбором корів [1]. Селекція з використанням бугаїв-поліпшувачів дає можливість збільшити її ефективність за надоем і жирністю молока в 4-5 разів і більше порівняно з ефективністю масового відбору [2].

Оцінці плідників за якістю нащадків завжди передують відбір їх за походженням. Майбутні бугаї добираються з числа бугайців, одержаних від найкращих корів. Це, як правило, — бугаї-поліпшувачі [3, 4]. Але племінна цінність плідників не завжди збігається з оцінкою за якістю нащадків [5].

В умовах інтенсифікації молочного скотарства при широкому залученні кращого генофонду порід інших країн для поліпшення місцевої худоби великого значення набуває правильна оцінка спадкових якостей плідників, від яких щороку одержують тисячі нащадків.

Метою досліджень було провести оцінку бугаїв голштинської червоно-рябої породи за якістю нащадків.

Матеріал і методика досліджень. Роботу виконано в ДСП “Ударник” Лутугинського району Луганської області на стаді корів-первісток червоної степової породи (87 гол.) та помісях першого покоління генотипу червона степова × червона-ряба голштинська (51 гол.). Помісні тварини були дочками двох бугаїв — Гейна 3642 і Флегеля 2167.

Умови утримання тварин відповідали ветеринарно-зоотехнічним вимогам. Середні витрати на корову в рік становили 35 ц к. од. Молочну продуктивність оцінювали за 305 днів, або за скорочену лактацію, але не менше як за 240 днів. Оцінку бугаїв проводили згідно з “Инструкцией по проверке и оценке быков молочных и молочно-мясных пород по качеству потомства”. Продуктивність дочок порівнювали з продуктивністю одноліток.

Результати досліджень. Середня продуктивність всіх первісток стада (138 гол.) сягала $3256 \pm 46,0$ кг молока із вмістом жиру $3,58 \pm 0,01\%$ і $117 \pm 1,6$ кг молочного жиру. Стосовно до дочок голштинських бугаїв ці показники дорівнювали відповідно $3172 \pm 32,0$ кг; $3,56 \pm 0,01\%$ і $112 \pm 3,1$ кг.

Значно більшу різницю за всіма показниками встановлено при порівняльній оцінці плідників за якістю нащадків (табл. 1).

Дані, приведені в таблиці, свідчать про те, що дочки Гейна

1. Продуктивність дочок червоно-рябих голштинських бугаїв ($M \pm m$)

Група корів	Кількість, гол.	Надій, кг	Вміст жиру в молоці		Інтенсивність молоковіддачі, кг/хв
			%	кг	
Дочки Гейна	21	2714±104	3,48±0,02	94,5±3,8	1,42±0,02
Однолітки	117	3353±45	3,60±0,01	120,7±3,0	1,49±0,01
Дочки Флегеля	30	3491±77	3,61±0,12	123,8±2,9	1,51±0,01
Однолітки	108	3191±53	3,57±0,01	113,8±2,9	1,49±0,01

за всіма показниками поступаються одноліткам: надій на корову у них нижчий на 637 кг, вміст жиру — на 0,12% і молочного жиру — на 26,2 кг. Різниця інтенсивності віддачі молока становила 0,07% кг/хв.

Продуктивність дочок другого плідника — Флегеля вища, ніж у одноліток: за надоем молока — на 300 кг, вмістом жиру — на 0,04, молочного жиру — на 10 кг за практично однакової інтенсивності молоковіддачі. Відносно другого голштинського бугая ця різниця була відповідно 777 кг, 0,13%, 29,3 кг і 0,09 кг/хв.

Таким чином, бугай голштинської породи Гейно визнаний згідно з інструкцією погіршувачем за всіма показниками, а Флегелю присвоєно категорію поліпшувача за надоем АЗ.

При оцінці бугаїв Флегеля і Гейна за походженням отримано такі показники (табл. 2).

За показниками продуктивності материнських предків кращим є бугай Гейно 3642. У даному разі оцінка плідників за по-

2. Характеристика бугаїв-плідників за походженням

Кличка бугая	Інв. №	Породність	Продуктивність					
			матері			матері батька		
			надій, кг	вміст жиру		надій, кг	вміст жиру	
				%	кг		%	кг
Флегель	2167	ч/п	8134	4,02	327	9379	4,02	467
Гейно	3642	7/8 чргф 1/8 нім	7937	4,26	338	12954	5,14	666

ходженням і за якістю нащадків не збігається. Однією з причин, на наш погляд, є те, що плідник Гейно 3642 не чистопородний, а помісний і має в генотипі "кров" німецької породи.

Від дочок бугая-поліпшувача в середньому одержано молока на 619 грн більше, ніж від дочок бугая-погіршувача Гейна.

Висновки. Аналіз одержаних даних дає змогу зробити висновок про те, що оцінка бугаїв імпортованих порід не завжди збігається з оцінкою за якістю нащадків. Необхідно обмежувати використання плідників зарубіжної селекції до одержання результатів остаточної їхньої оцінки.

1. Петухов В.Л., Гудилин И.И. Генетические основы селекции животных. – М.: Агропромиздат, 1989. – С. 132-137.

2. Крамаренко Н.М., Эрст Л.К. Выращивание, содержание и племенное использование быков. – М.: Колос, 1971. – 264 с.

3. Трофименко О.Л., Гиль М.І. Генетика популяцій. – Миколаїв: МДАУ, 2003. – 225 с.

4. Надточій В.М. До оцінки ремонтних бугаїв за племінними якостями батьків // Проблеми зооінженерної та ветеринарної медицини. – Харків, 2000. – Ч. I: С.-г. науки. – Вип.6 (30). – С. 114-118.

5. Костин В.П. Оценка быков по продуктивности дочерей // Зоотехния. – 1989. – № 10. – С.16-17.

ОЦЕНКА КРАСНО-ПЁСТРЫХ ГОЛШТИНСКИХ БЫКОВ ПО КАЧЕСТВУ ПОТОМСТВА ПРИ СКРЕЩИВАНИИ С КОРОВАМИ КРАСНОЙ СТЕПНОЙ ПОРОДЫ. В.И. Белогурова, И.А. Ладыш, Д.М. Грищенко

Изложены результаты оценки быков голштинской породы красно-пёстрой масти по качеству потомства. Приведены данные, которые свидетельствуют о несоответствии оценки по происхождению и качеству потомства. Сделаны выводы о необходимости проведения данной оценки, особенно при использовании пород зарубежной селекции.

Красно-пёстрые голштинцы, красная степная порода, молочная продуктивность, качество потомков, категория улучшателя

ESTIMATION OF RED MOTLEY HOLSTEIN OXEN ON POSTERITY QUALITY WHEN CROSSBREEDING WITH COWS OF THE RED STEPPE BREED. V.I. Belogurova, I.A. Ladysh, D.M. Grischenkov

In article are stated results of the estimation of holstain breed oxen of the

red-motley color on posterity quality and brought data, which testify about discrepancy of the estimation in ancestry and posterity quality. Conclusions are made about need of undertaking given estimations, particularly when using the breeds of foreign breeding.

Red-motley holstein, red steppe breed, dairy productivity, posterity quality, perfecter categoru

УДК 639.3.032

В.В. БЕХ, В.Г. ТОМІЛЕНКО, М.І. ОСИПЕНКО, В.П. МАРЦЕНЮК

Інститут рибного господарства УААН

СУЧАСНИЙ СТАН НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ РОБІТ З ВИВЕДЕННЯ МАЛОЛУСКАТОГО КОРОПА НОВОГО ТИПУ ДЛЯ РИБНИХ ГОСПОДАРСТВ УКРАЇНИ

Подано аналіз сучасного стану науково-дослідних робіт з виведення малолускатого коропа нового типу для рибних господарств України.

Селекція, рибництво, малолускатий короп, племінний матеріал

У сучасних умовах для будь-якого виробника товарів чи послуг вирішальне значення має конкурентоспроможність виробленої продукції як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. Це повною мірою стосується і рибництва. У рибних господарствах України короп є одним із традиційних і основних об'єктів вирощування. Однак товарна продукція, що реалізується на вітчизняному ринку, представлена головним чином лускатими формами, тоді як у нас, а особливо на міжнародному ринку, підвищеним попитом користується малолускатий (рамчастий) короп [1].

До початку 90-х років у рибництві України серед малолускатих форм вирощували лише коропів української рамчастої

© В.В. Бех, В.Г. Томіленко, М.І. Осипенко, В.П. Марценюк, 2005

Розведення і генетика тварин. 2005. Вип 39.